

Neuropsykiatri - vuxna - Sammanställning av preparat för medicinering vid ADHD

Läkemedelsbehandling

Metylfenidat och lisdexamfetamin är klassade som tung narkotika. Recept ska utfärdas på särskilt receptblankett och kan inte itereras. Recept ska utfärdas av läkare med specialistbehörighet inom barn- och ungdomspsykiatri och specialistbehörighet inom vuxenpsykiatri. Atomoxetin är inte klassad som narkotika.

Läkemedelsbehandling vid neuropsykiatriska tillstånd bygger på farmaka som främst påverkar dopamin-, noradrenalin- och serotoninssystemet. Genom att öka tillgängligheten av dopamin (DA) och noradrenalin (NA) kan t.ex. uppmärksamheten förbättras, genom att öka tillgängligheten av serotonin (5-HT) minskas tvångsimpulserna, genom dopaminblockaden minskas tics och vissa beteendestörningar.

Metylfenidat:

Den exakta verkningsmekanismen är inte känd, men tros hämma återuppta av DA och NA.

Beredningsformer: Metylfenidat finns både som kortverkande preparat och i flera beredningar med modifierad utsöndring. De olika beredningarna gör det möjligt att styra när på dagen som den högre dosen mest behövs och hur länge effekten ska finnas kvar, för att optimera bäst effekt och minst biverkningar.

Viktigt att beakta vid behandling är att natten är medicinfri under en period på 8-12 timmar (receptorsystemet får vila).

Dos

Den maximala dygnsdosen rekommenderas till 60 mg. Klinisk erfarenhet visar att det finns patienter som har nytta av högre dos, men att det enbart bör ske efter särskilt övervägande. Om ingen effekt uppnås efter en månads behandling med maxdos bör medicinen utsättas.

Enligt Läkemedelsverkets rekommendation bör behandlingen omprövas varje år.

Läkemedel	Beredningsform	Kinetik	Patientinstruktion	Kommentar
Concerta	Depottablett 18 mg, 27 mg, 36 mg, 54 mg	22 % direkt 78 % under cirka 12	Sväljs hela.	

		tim		
Equasym Depot	Depotkapsel 10 mg, 20 mg, 30 mg	30 % direkt 70 % under cirka 8 tim	Sväljs hela eller delas och strös på t.ex. sylt	
Medikinet	Tablett 5 mg, 10 mg, 20 mg	100 % direkt. Effekt under 3- 4 tim		
Medikinet	Depotkapsel 5 mg, 10 mg, 20 mg, 30 mg, 40 mg, 50 mg, 60 mg	50 % direkt 50 % under cirka 8 tim	Tas med mat. Sväljs hela eller delas och strös på t.ex. sylt	Medikinet kapslar med modifierad frisättning sker mycket snabbare om läkemedlet tas på fastande mage och följden kan bli att adekvat frisättning inte upprätthålls.
Methylphenidate	Depottablett 18 mg, 36 mg, 54 mg	22 % direkt 78 % under cirka 12 tim	Sväljs hela	
Ritalin	Tablett 10 mg	100 % direkt. Effekt under 3- 4 tim		
Ritalin	Depotkapsel 10 mg, 20 mg, 30 mg, 40 mg, 60 mg	50 % direkt 50 % under 5- 7 tim	Sväljs hela eller delas och strös på t.ex. sylt	

Atomoxetin:

Verkar genom att blockera återuppta av NA

Läkemedel	Beredningsform	Kinetik	Patientinstruktion	Kommentar
Strattera	Kapsel 10 mg, 18 mg, 25 mg, 40 mg, 60 mg, 80 mg, 100 mg	Effekten varar hela dygnet		Viss sedativ effekt. Ej beroendeframkallande.

Lisdexamfetamin:

Den exakta verkningsmekanismen är inte känd, men tros hämma återuppta av DA och NA

Läkemedel	Beredningsform	Kinetik	Patientinstruktion	Kommentar
Elvanse	Kapsel 30 mg, 50 mg, 70 mg	Effekt under cirka 14 tim	Sväljs hela eller öppnas och blandas med t.ex. yoghurt eller juice	